

Katharina Th. Bramslev, Daglig leder, Grønn Byggallianse. Foto: Finn Ståle Felberg

28-03-2022 12:18 CEST

LEDER: Vi må tenke nytt om natur

Den menneskeskapte klimakrisen har blitt en av vår tids viktigste politiske saker, men naturkrisen vi befinner oss i får mindre oppmerksomhet. I dag er tempoet i artsutryddelse tusen ganger raskere sammenlignet med de siste millioner årene. Fortsetter tapet av natur i samme tempo som i dag, mener forskerne at [halvparten av jordas arter vil være borte innen 2050](#).

[Klima spiller også en rolle her](#), men hvordan vi mennesker endrer på arealene er den viktigste årsaken til tap av natur. [9 av 10 av de rødlistede artene antas å være negativt påvirket av arealendringer](#). Avskoging, drenering, gjengroing, oppdyrking, nedbygging og oppdemming er noen eksempler på hvordan vi endrer områdene for dyr og planter.

Heldigvis har verdenssamfunnet blitt mer oppmerksomt på omfanget og konsekvensene av tap av natur. Verdiene som verdens økosystemer produserer, som medisiner, rent vann, dyrkbar jord, levende fiskebestander, beskyttelse mot tsunamier og ekstremvær, blir sett og tatt hensyn til i økende grad. I april skal statsledere fra FNs medlemsland møtes i Kunming, Kina, for å bli enige om det som omtales som en «Parisavtale for naturen». Det er sannsynlig at alle de 196 medlemslandene i Konvensjonen for biologisk mangfold (CBD) vil forplikte seg til å verne 30 prosent av arealet sitt innen 2030.

Det betyr også at Norge må gi sterkere beskyttelse av naturen enn i dag.

For bygg-, anlegg og eiendomsnæringen betyr det å bidra til å bevare og forbedre naturmangfold. For å få det til, må næringen og myndighetene samarbeide om tilnærming og tiltak. Her er fem forslag vi mener vil endre arealpolitikken i Norge og redusere tapet av norsk natur:

1. **Naturen i Norge må kartlegges.** Skal vi stanse tapet av naturmangfold, må vi få bedre oversikt over norsk natur, hvilke verdier som finnes og hvor vi finner dem. I dag kan en nærmest ta som utgangspunkt at et flertall av norske kommuner regulerer tomter uten at man vet hvilke naturverdier som går tapt. I bygg og eiendomssektoren vil ønsket om å unngå tap av natur og forbedre nedbygde arealer, trolig øke i tiden fremover, blant annet som følge av EUs taksonomikrav. [Nye BREEAM-NOR v6.0](#) har kartlegging og vurdering av naturmangfold og økosystemtjenester på utbyggingsområdet som minstekrav for de høyeste sertifiseringsklassene. Vi mener også at regjeringen må styrke arbeidet med naturkartlegging på nasjonalt nivå.
2. **Kommunene må få flere ressurser til å beskytte natur.** Norske kommuner har svært begrensede ressurser til å skaffe seg oversikt over hva slags naturverdier kommunen besitter, og hvordan planleggingen vil påvirke lokale naturverdier. Ifølge SABIMA har over halvparten av norske kommuner kun ett årsverk til arbeid med arealplan, og nær en av fem kommuner mangler dedikerte ressurser til dette. [Byggteknisk forskrift](#) stiller krav om at utvikler skal ta hensyn til prioriterte naturtyper. De største kommuner og eiendomsutviklere vil kanskje sørge for grundig naturkartlegging og vurdering, men mange har trolig ikke de ressursene. Det er derfor behov for å styrke kommunene på dette området. Grønn Byggallianse vil jobbe for å øke kompetansen i

- næringen hos våre medlemmer.
3. **Stat og kommune bør rapportere på ivaretagelse av naturverdier.** Vi må i langt større grad bruke og fortette allerede utbygde arealer, framfor å bygge ned mer natur. Kommunaldepartementet har satt i gang arbeidet med en veileder for hvordan kommuner kan lage arealregnskaper, og det viktige arbeidet må forsterkes og rulles ut. Slik kan kommunene systematisk måle og rapportere hvordan de ivaretar lokale naturverdier. Kommunen bør også vurdere å stille krav til utbyggere om at verdifull natur som går tapt ved uforsiktig utbygging, skal enten restaureres eller kompenseres.
  4. **Stat og kommune bør etterspørre grønne tak og fasader.** Grønne tak og vegger sikrer at bebygd areal i bynære strøk fortsatt fungerer som leveområder og såkalte hoppesteiner for flora og fauna. Grønne tak og vegger påvirker også trivselen for oss mennesker ved å gi gode oppholdssteder. Grønne tak bidrar til et mer klimarobust bygd miljø ved å absorbere regn og fordrøye styrtregn. Utnyttelse av takflater til grøntareal er ett av våre 10 strakstiltak for eiendomsselskap som mange byggeiere har vedtatt å iverksette i sine porteføljer. Stat og kommune kan øke grøntareal og naturmangfoldet i byene gjennom å etterspørre grønne flater i reguleringsplaner og i offentlige anbudsprosesser.
  5. **Stat og kommune bør stille krav om bedre massehåndtering.** Det er et paradoks at masser fraktes over lange avstander for å bli deponert i natur, samtidig som vi må ta ut nye masser fra naturen til nye utbyggingsprosjekter. En grunn til dette er at regelverket er for lite fleksibelt. Det er stort sett også billigere og enklere å få tilført rene masser fra brudd, enn å rense, vaske og sortere masser for gjenbruk på egen tomt. [I Oslo transporterer titallstusen lastebiler masser inn og ut av byen](#), som skaper støy, klimagassutslipp, trafikk og til sist ødelegger natur. Stat og kommune bør skjerpe regelverk for økt gjenbruk av masser så presset på naturen avtar. Som planmyndighet kan kommuner sette av arealer til mellomlagring og behandling av masser, og dermed kan utbyggere samarbeide seg imellom for å utnytte hverandres masser. Kommunen kan også etterspørre utbyggers planer om massehåndtering i en tidlig fase, for å sikre ressurseffektiv massehåndtering i planforslaget.

Forskerne er krystallklare på at dagens praksis ikke kan fortsette om vi skal nå de politiske målene om å stanse tapet av natur. Ansvar er både hos stat og kommune, og i næringslivet. Med rundt 380 medlemmer fra hele

verdikjeden i bygg-, anlegg- og eiendomsnæringen, representerer Grønn Byggallianse næringens endringsagenter for økt bærekraft. Gjennom verktøy som BREEAM-NOR-manualen, [Strakstiltak for eiendomsselskap og Strakstiltak for boligutviklere](#) har vi startet arbeidet for at eiendomsnæringen tar større ansvar for å ivareta norsk natur.

Når klima- og miljøminister Espen Barth Eide kommer hjem fra Kunming og skal meisle ut ny naturpolitikk står vi klare til å gi råd. Sammen kan vi stanse naturtapet og reparere norsk natur.

Grønn Byggallianse jobber for at bærekraft skal bli det selvfølgelig valget i bygg-, anlegg- og eiendomssektoren.

Vi er en uavhengig og non-profit medlemsforening for offentlige og private virksomheter fra hele verdikjeden.

Kontaktpersoner

Morten Nordskog

Pressekontakt
Kommunikasjonssjef
Politikk og kommunikasjon
Morten.Nordskog@byggalliansen.no
901 800 27

Mie Fuglseth

Pressekontakt
Daglig leder
41440904